

Fényképezés lómódra

Végy példát a lóról, és akkor a kisujjadbán lesz az élet minden tapasztalata, tudni fogod, hol a helyed, hogyan könnyíts a szíveden – mondja nagybátyám a bádogtányérban hűlő levest kevergetve, szürcsölgetve – annyira szégyenletes faj az ember, nem ér föl a majomig sem. Hallottad-e, mit mesélnek a semmirekellők a kútásó Ristáról? Hogy bambán néz, mint egy ökör, és még a követ is meg tudja emészteni, hogy hiányzik egy kereke, s az idegei vastagabbak a tűzoltóharang kötelénél; pedig megvan Ristának a magához való esze, földérette a víz föld alatti utait, mindenki jószága és háznépe javára, s minden növényt az ő kútai öntöznek.

Helyeslően bólogatok nagybátyámnak, épp csak annyira, hogy jelezzem, nem a falnak beszél.

Futórózsák borította fal. A kertajtó oszlopait szőlővessző fonja be. Az udvarban Rista kerek kútja.

Az ablakokban dús szirmú muskátli. Sötét felhő akaszódik a kéménybe. Esőcseppek csillognak a fűszálakon.

A fotográfus kattogtatja a fényképezőgépét. Meghitt hangulatú képeket készít, lovakról és ökrökről. Nagynéném kékszilvával teli kötővel mosolyog a parasztszék saroglyája mellett.

Nagybátyám a szalvétával kifényesíti bajuszát. Leemeli a fogasról a kalapot, és megigazítja a tükör előtt. Kiválasztja a széket, amin majd megörökítik mereven ülve. A kosárban kettészelt tök.

Egy veres ló az istállóajtóban.

– Én lómódra szeretnék lefényképezkedni – jelenti ki a fotósnek néném, kötényében kékszilva.

Szénailat terjeng. A fényképésznek is lószeme van. Ló, emberrel a szemében.

– Kár, hogy nem csikónak születtem – panaszolom nagybátyámnak –, íme, patkolt cipőm van, vágtaikhoz való, szilaj gondolataim és igába fogott szívem, az eget szántom a fejbúbommal, és a földdel vetülök a gabonába, bátya.

És a fotós lókönnyet lát a fényképezőgépben, pajkos csikót a könnyben.

– Nem látja, mester uram, amíg így bárgyún levetet bennünket, a szemünkben lópaták csillognak, szomorúak és komorak vagyunk szűkös életünk sötét jászla előtt – szólt oda neki bánatosan a székről a nagybátyám.

Rade bácsi fiákerén égi vendégek utaznak

Az utcánk ötödik sarkán álló fehér házhoz fekete istálló tartozott, sötét pej lovak voltak ott és egy kifényesített, lámpásokkal felszerelt fiáker. A kocsis-fiákertulajdonos egy széles vállú ember volt, mint egy ormótlan konyhakredenc, soha le nem vette a subát a hatalmas tökféjéről, sem a vacogtató téli hóviharban, sem az izzasztó nyári kánikulában.

Rade Frola bácsi vasárnaponként meg amikor piros betűs napot mutatott a pravoszláv egyházi kalendárium, befogta a lovakat a fiákerbe. Háta mögé ült be Danica néni, a templomhoz illően tömjénillatosan. Elragadó volt: még a lámpások is szárított bazsalikom illatát árasztották.

Akinek a fehéren csillogó téli éjszakában megjelent Frola hunyorgó lámpású fiákere, azzal, mikor beköszöntött a fényes nappal, valami szép, örömteli dolog történt. De a gondviselés efféle esetei oly ritkák voltak, és oly emlékezetesek...

Amikor begördül utcánkba a fiáker a büszkén ügető lovakkal, mindenki meghajol, s kalapot emel, Frolának pedig még a bajsza se rezzen. Valami sűrű sötétséget rejtegetett Frola magában, amely ott csillogott az olajfényű, lámpászerű szemében.

A dús sörenyű, délceg paripák hasonlítottak a kocsisra, rokon természetük volt. Amint befordult az utcába az aranykeresztes, angyalfigurás üvegfalú kocsi, mindenki tudta: nyomában hamarosan megérkezik Frola fiákere is, pappal, sekrestyéssel. Kikísérik az égi vendéget.

– Isten őrizzen meg tőle, hogy Frola fiákere kíséren el, ha útra indulsz! – sugdosták az utcabeliek.

Fülébe jutott-e Frolának ez a suttogás, azt senki sem tudja.

Megesett egyszer, de csak egyetlenegyszer, hogy a beborozott Alimpije Konculov összeverődött ivócimboráival a kocsmá előtt, s gúnyt űztek Frolából, aki épp arra poroszkált fiákerén, s hallgatott, mint a sír. Fáradtan intett a kezével, nem volt kedve beszédbe elegyedni az iszákosokkal, de Alimpije nem fért a bőrébe, s odavetette a fényes fiákerben gubbasztó Frolának:

– Mikor viszel engem a fiákereden, vendégségbe?

Frola pedig, mi más tehetett volna, meghúzta a gyeplőt, megállította sötét peji lovait.

– Milyen nap is van ma, Alimpije uram...? – szólt vissza, közben hüvelykujjával megpöccintette subáját.

– Hétfő, hiszen tudhatnád – válaszolt Alimpije hetykén.

– Hát, azt hiszem, szeptember első vasárnapján lesz az, ha megérem.

És szeptember első hetében, péntekről szombatira virradó éjjelen Alimpijére rátört a súlyos nyavalya, mely ólomsúlyú bőröndöket akasztott lelkére, Frola pedig, ígéretéhez híven, eljött érte fiákerén.

